

Recenzja pracy doktorskiej Pana mgr Adama Bruderka

Prof. dr hab. Bartosz Bryła
Dziedzina, sztuki muzyczne
Dyscyplina, instrumentalistyka

Poznań, dnia 12 września 2019 r.

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Instrumentalny, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz.U. Nr 65, poz 595 wraz ze zmianami Dz.U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz.1365, art.1 ust. 2 pkt. 2.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, podjętej na posiedzeniu w dniu 10 września 2018 r. oznaczonej numerem 153/2017-2018, w sprawie :

- wszczęcia na wniosek Pana mgr Adama Bruderka przewodu doktorskiego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, specjalność skrzypce i wyznaczenia promotora w osobie prof. dr hab. Krystyny Jureckiej.

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, podjętej na posiedzeniu w dniu 9 września 2019 r. w sprawie:

- wyznaczenia recenzentów

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65. Poz.595, ze zmianami Dz.U.nr164, poz.1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art.6 ust 1-3) Rada Wydziału posiada uprawnienia do prowadzenia przewodów na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka.

Pismo informujące o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pana Adama Bruderka „**Styl amerykański w muzyce XX wieku na przykładzie sonat na skrzypce i fortepian Charlesa Ivesa, Aarona Coplanda i Johna Corigliano**” zostało sygnowane datą 09.09. 2019 r. i podpisem Dziekana Wydziału Instrumentalnego – prof. dr hab. Elżbiety Rosińskiej.

Podstawowe dane o Kandydacie

Studia

2015 r. - ukończył Akademię Muzyczną im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, w klasie skrzypiec prof. Krystyny Jureckiej i dr Anny Wandtke- Wypych (uzyskując dyplom z wyróżnieniem), oraz w klasie kameralistyki prof. Anny Prabuckiej - Firlej

Praca

Od 2014 r. – pracuje jako muzyk orkiestrowy w Filharmonii Bałtyckiej im.F.Chopina w Gdańsku

Od 2016 r. – pracuje jako nauczyciel gry na skrzypcach w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. F.Nowowiejskiego w Gdańsku

Kursy Mistrzowskie

Kandydat rozwijał swoje umiejętności instrumentalne biorąc udział w wielu kursach mistrzowskich m.in. u prof.prof.; Michaela Vaimana, Zygmunta Marka Kowalskiego, Mariana Sirbu, Wiliama van der Sloota, Katarzyny Jankowskiej-Borzykowskiej, Eduarda Gracza, Macieja Rakowskiego, Zakhara Brona, Tomasza Tomaszewskiego, Aldisa Liepinsa, Krzysztofa Jakowicza, Katarzyny Budnik-Gałązki, Elmira, Darvarova, Agaty Szymczewskiej, Thanosa Adamopoulou.

Nagrody i Wyróżnienia

2011 r. – **IV Międzynarodowy Konkurs Zespołów Kameralnych im.S.I.Taniejewa** : IV Nagroda , Nagroda Biblioteki Konserwatorium Moskiewskiego im.P.Czajkowskiego w Moskwie, Nagroda Gubernatora Regionu Kałuskiego, Nagroda Publiczności w kategorii Kwartet Fortepianowy

2012 r.– **19.Międzynarodowy Konkurs im.J.Brahmsa w Pörtschach/Wörthersee** – dyplom półfinalisty w kategorii Kwartet Fortepianowy

2012 r. – **VI Międzynarodowy Konkurs Muzyki Kameralnej im.J.Brahma w Gdańsku**: III Nagroda w kategorii Kwartet Fortepianowy

2014 r. – **13. Międzynarodowy Konkurs Muzyczny Don Vincenzo Vitti** : I Nagroda w kategorii Duet skrzypce i fortepian

2015 r. – **I Międzynarodowy Konkurs Muzyki Kameralnej im.Ludwiga van Beethovena w Lusławicach** : dyplom uczestnika rundy finałowej

2018 r. – **4.Międzynarodowy Modzieżowy Konkurs Muzyczny w Wilnie Z Muzyką przez**

Europę : Nagroda Grand Prix w kategorii trio fortepianowe

Pan mgr Adam Bruderek jest aktywnie działającym skrzypkiem solistą, kameralistą i pedagogiem. Choć głównym nurtem jego działalności artystycznej jest praca muzyka orkiestrowego (na stałe jest związany z Filharmonią Bałtycką), to z przedstawionej dokumentacji wynika, że Kandydat ma w swoim repertuarze dzieła o dużych wymaganiach wiolinistycznych, a udokumentowanych 40 koncertów solowych i kameralnych obejmuje takie pozycje jak: Koncert D-dur op.35 Piotra Czajkowskiego (2010 Filharmonia Warmińsko-Mazurska w Olsztynie), Koncert skrzypcowy d-moll op.47 J.Sibeliusa, Koncert skrzypcowy A-dur W.A.Mozarta, kwartety fortepianowe W.A.Mozarta, A.Dvorzaka, J.Brahmsa, Z.Noskowskiego, J.Raffa, tria fortepianowe J.Haydna, F.Chopina, E.Kania, L.Nadelmanna, J.Brahmsa, M.Ravela, sonaty- nr 7 op.30 L.van Beethovena, op.38, Vainiuniasa, A-dur op.100 J.Brahmsa, L.Janacka, f-moll op.80 S.Prokofiewa, A-dur nr 22 KV 305 W.A.Mozarta, Es-dur op.18 R.Straussa i Sonatę J.Corigliano będącą przedmiotem badań nieniejszej dysertacji doktorskiej. W swoim repertuarze ma także utwory H.Wieniawskiego, W.Lutosławskiego, M.Ravela, J.S.Bacha, G.Bacewicz, J.Rheibergera, N.Paganiniego, K.Pedereckiego, E. Ysaÿe'a i C.Saint-Saënsa.

Oprócz działalności artystycznej Pan Adam Bruderek odnosi sukcesy na polu pedagogiki, uzyskując dyplomy za wyróżniające przygotowanie kandydatów konkursowych, a jego uczniowie są laureatami licznych konkursów dziecięcych i młodzieżowych : II Ogólnopolski Konkurs Instrumentalny *I Pierwszak Może Być Mistrzem* (Zofia Czerwińska, Iwa Drapińska, Mateusz Brozdowski), XVIII Sopocki Konkurs Skrzypcowy (Mateusz Brozdowski, Zofia Czerwińska), VIII Włocławskie Spotkania Skrzypcowe *Tańce Świata* (Iwa Drapińska, Zofia Czerwińska), IV Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy *Bajeczna Miniatura* (Mateusz Brozdowski), XIX Sopocki Konkurs Skrzypcowy (Iwa Drapińska, Zofia Czerwińska), IX Włocławskie Spotkania Skrzypcowe *Na polską nutę* (Zofia Czerwińska), XX Makroregionalny Oruński Konkurs Skrzypcowy (Zofia Czerwińska).

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana Adama Bruderka pod tytułem „**Styl amerykański w muzyce XX wieku na przykładzie sonat na skrzypce i fortepian Charlesa Ivesa, Aarona Coplanda i Johna Corigliano**” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje prezentację następujących utworów:

1. Charles Ives - II Sonata na skrzypce i fortepian

- *Autumn*
- *In the Bar*

- *The Revival*

2. Aaron Copland - *Sonata na skrzypce i fortepian*

- *Andante semplice*

- *Lento*

- *Allegretto giusto*

3. John Corigliano - *Sonata na skrzypce i fortepian*

- *Allegro*

- *Andantino*

- *Lento*

- *Allegro.*

Wykonawcy:

Adam Bruderek – skrzypce

prof. Anna Prabucka-Firlej - fortepian

Nagranie zrealizowane zostało w dniach 21-22.12.2018r., 16-17.03.2019 r., 18-19.04.2019 r.

W Sali Koncertowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Z. Noskowskiego w Gdyni

Realizacja nagrania i mastering - Marcin Kowalczyk

Ocena dzieła artystycznego.

Pan mgr Adam Bruderek podjął się trudnego tematu przedstawienia trzech sonat skrzypcowych – Charlesa Ivesa, Aarona Coplanda i Johna Corigliano jako utworów wyznaczających charakterystyczne trendy tworzącego się na przestrzeni XX wieku stylu amerykańskiego. Wybór ten jest wynikiem wieloletnich zainteresowań i preferencji repertuarowych Doktoranta, który deklaruje w dołączonej do dokumentacji koncepcji pracy doktorskiej swoje upodobanie do literatury „łamiącej zasady i tradycje muzyczne”. Wykonanie trzech sonat skomponowanych przez XX-wiecznych kompozytorów amerykańskich w czytelny sposób koresponduje z tym stwierdzeniem.

Cechą charakterystyczną prezentowanych kompozycji jest bardzo zróżnicowana warstwa języka muzycznego i środków wyrazu. Trudności tekstowe zasadzają się na częstym stosowaniu polimetrii, polirytmii, poliharmoniki i wielu innych innowacyjnych technik kompozytorskich. Są to także utwory trudne, emocjonalne, wymagające od wykonawcy dużej dojrzałości muzycznej, wrażliwości dźwiękowej, a przede wszystkim swobody technicznej, pozwalającej na realizację własnych zamierzeń twórczych. Różnorodność stylistyczna i kreacja nowatorskich zabiegów kompozytorskich wymaga świadomości i jasnego rozróżnienia nakładających się często na siebie lub współistniejących warstw struktury muzycznej. We wszystkich tych aspektach Doktorant wykazał się profesjonalizmem i dużymi umiejętnościami w zakresie szeroko pojętej techniki skrzypcowej. Rzetelna praca analityczna, połączona z poszukiwaniem

indywidualnego stylu każdego z przedstawianych kompozytorów dała efekt w postaci przemyślanych i wyrafinowanych interpretacji.

Należy zwrócić uwagę na świetnie uchwycony przez Doktoranta nastrój i wyeksponowanie treści pozamuzycznych charakterystycznych dla poszczególnych sonat. Transcendentalizm i liczne odniesienia ludowe II Sonaty Ivesa, asymetryczny, często powiązany z jazzem język Coplanda, czy wielopłaszczyznowa neoromantyczna stylistyka sonaty Corigliano pozwalają widzieć możliwości wiolinistyczne i kreatywność artystyczną Doktoranta jako w pełni ukształtowane.

Znakomicie realizowana przez Panią prof. Annę Prabucką -Firlej partia fortepianu stanowi doskonałe dopełnienie tych interpretacji. Krystaliczna i retorycznie celowa artykulacja, imponująca paleta barw instrumentu, a także energia sekwencji kulminacyjnych w znacznym stopniu wzbogaca walory artystyczne nagrania.

Opis dzieła artystycznego jest komplementarnym uzupełnieniem nagrania. Praca składa się z trzech rozdziałów i jest bardzo jasno i logicznie skonstruowana.

W pierwszym rozdziale Autor opisuje amerykańską kulturę muzyczną w II połowie XIX oraz w XX wieku, skupiając się na muzyce klasycznej (profesjonalnej), rozwijającej się równolegle z popularną twórczością rozrywkową i okolicznościową. Analizuje uwarunkowania specyfiki kulturowej, silnie związanej z ruchem migracyjnym, ale też z rdzenną tradycją indiańską, by w ten sposób przedstawić historię i warunki rodzenia się specyficznego stylu „amerykańskiego” w muzyce, z którego wywodzą się kompozytorzy badanych sonat – Ives, Copland i Corigliano. Rozdział ten jest kanwą do dalszych rozważań i przedstawienia procesów krystalizacji indywidualnego języka kompozytorskiego, a także rozwoju gatunku amerykańskiej sonaty skrzypcowej.

Rozdział II przedstawia sylwetki artystyczne wybranych kompozytorów, ze szczególnym uwzględnieniem ich twórczości w aspekcie ewolucji języka muzycznego i środków kompozytorskich, a także bardzo dokładne analizy utworów, będących przedmiotem dzieła artystycznego. Każdorazowo opisane są inspiracje twórcze i geneza powstania utworu, a także dokładna analiza formalna i treściowa. Całość dopełniona jest licznymi przykładami muzycznymi, wyjaśniającymi praktycznie przedstawiane koncepcje interpretacyjne.

Rozdział III jest próbą rozwiązania głównego pytania badawczego dysertacji i sformułowania wniosków. Kandydat przedstawia i analizuje czynniki pozwalające na wspólne sklasyfikowanie i ocenienie stylu sonat jako specyficznego „stylu amerykańskiego” XX wieku, ale również odnosi je do twórczości europejskiej. Pozwala to na podkreślenie istotnych różnic w podejściu do kształtowania formy i przekazywania treści muzycznych, a co zatym idzie daje Doktorantowi możliwość poparcia tez stawianych jako cel rozprawy doktorskiej – udowodnienia i zdefiniowania odmienności stylistycznej formy amerykańskich sonat skrzypcowych komponowanych w XX wieku. Jako czynniki wyróżniające indywidualizm stylistyczny podaje niespotykaną różnorodność wewnątrzstrukturalnych środków kompozytorskich : politonalność, polirytmie, poliharmonikę, polimetrię sukcesywną, strukturalizm interwałowy, a także wielką,

obserwowaną u wszystkich trzech wybranych kompozytorów dążność do odcięcia się od głównych nurtów muzyki europejskiej i odkrywania własnej, indywidualnej drogi artystycznej.

Praca Pana mgr Adama Bruderka jest bardzo staranna pod względem edytorskim i językowym, bardzo nieliczne błędy dotyczą, zazwyczaj kontrowersyjnej, odmiany (lub jej braku) przy pisowni imion i nazwisk. Należy także nadmienić, że Kandydat odchodzi od ogólnie przyjętych w piśmiennictwie naukowym założeń pisania dysertacji w osobie trzeciej. Bardzo rzetelnie wyselekcjonowana bibliografia i netografia źródłowa zawiera wiele cennych pozycji pomocnych przy opracowywaniu tematu; są to w zdecydowanej większości publikacje anglojęzyczne.

Konkluzja

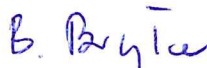
Praca mgr Adama Bruderka stawia sobie za cel przybliżenie i zdefiniowanie amerykańskiej twórczości skrzypcowej na podstawie analizy stylistycznej i formalnej sonat skrzypcowych Charlesa Ivesa, Aarona Coplanda i Johna Corigliano. Doktorant udowadnia, że twórczość tych trzech wybitnych kompozytorów, tworzących podwaliny historii amerykańskiej muzyki klasycznej, jest przykładem nowego języka muzycznego powiązanego z tworzącą się tradycją kulturową Stanów Zjednoczonych.

Podjęcie tematu określenia cech wyróżniających stylistycznie sonaty skrzypcowe tworzone w XX wieku przez kompozytorów amerykańskich jest unikatowe w polskim piśmiennictwie muzycznym i tym samym stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej jaką jest instrumentalistyka.

Zarówno przedstawione do oceny dzieło artystyczne jak i dysertację pisemną można uznać za wysoce satysfakcjonujące.

Biorąc powyższe pod uwagę mogę jednoznacznie stwierdzić, że Kandydat wykazał się szeroką wiedzą z zakresu prezentowanego tematu, wysokimi kwalifikacjami instrumentalnymi i umiejętnością samodzielnej pracy artystycznej i naukowej.

W związku z powyższym stwierdzam, że spełnione zostały wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki - pracę doktorską Pana Adama Bruderka przyjmuję i rekomenduję do dalszej procedury.

prof. dr hab. Bartosz Bryła